Juraj Červenák

ŽELEZNÝ PŮLMĚSÍC

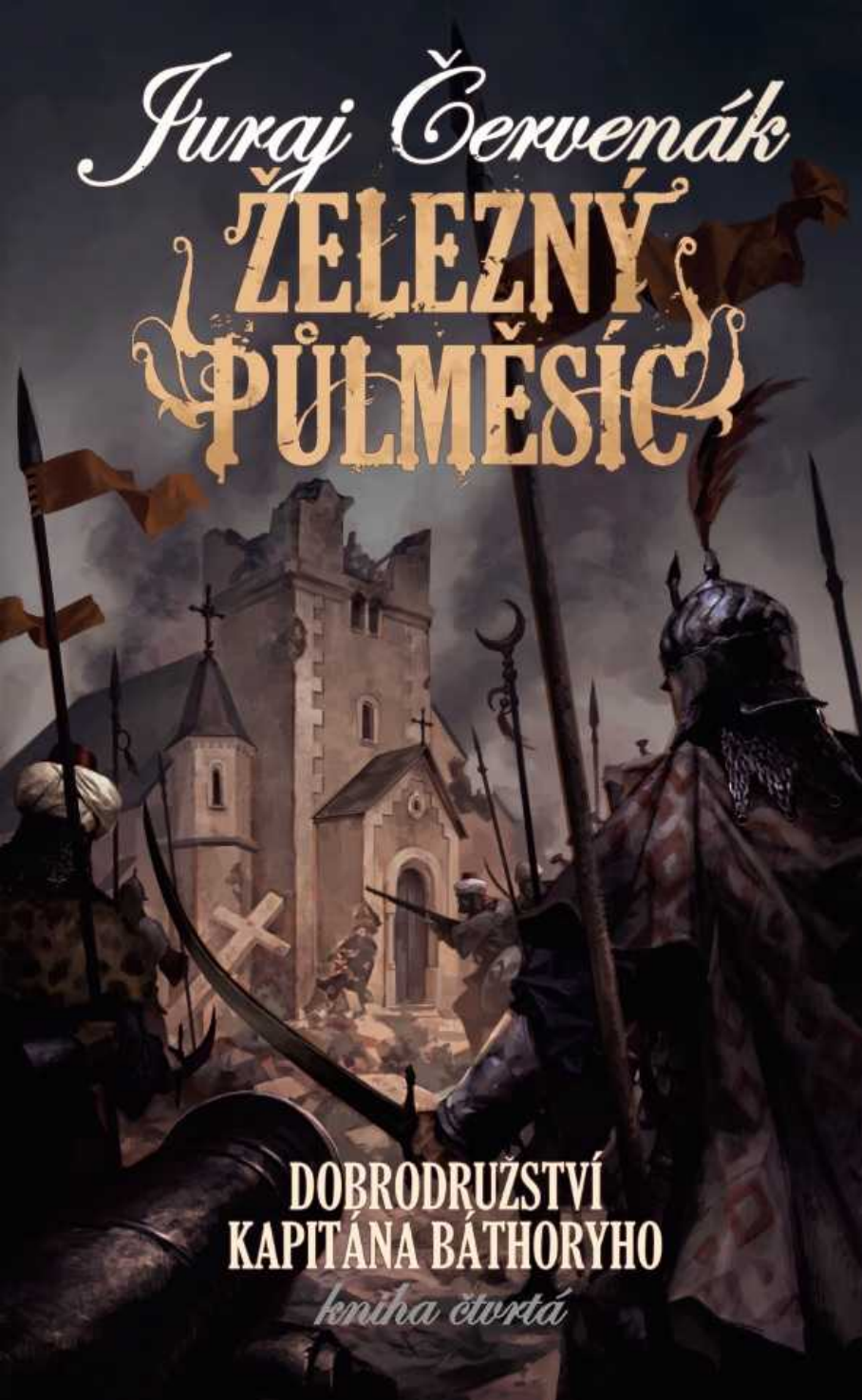

DOBRODRUŽSTVÍ KAPITÁNA BÁTHORYHO

kniha čtvrtá

BROKILON

Juraj Červenák

ŽELEZNÝ POLMESIAC

Copyright © 2015 by Juraj Červenák
Translation © 2015 by Robert Pilch
Cover, Illustrations & Maps © 2015 by Michal Ivan
For Czech Edition © 2015 by Robert Pilch – Brokilon

ISBN 978-80-7456-249-5 (PDF)

Juraj Červenák

ŽELEZNÝ PŮLMĚSÍC

Dobrodružství kapitána Báthoryho, kniha čtvrtá

Nakladatelství BROKILON
PRAHA
2015

DOBRODRUŽSTVÍ KAPITÁNA BÁTHORYHO

Na těchto stránkách vydáno jest svědectví o příhodách
neuvěřitelných, útrapách nesmírných i skutcích udatných,
jež podstoupil a vykonal slovutný rytíř a oficír
armády Jeho Veličenstva císaře Leopolda I.,
kapitán Kornelius Báthory.

Předkládáme ctěnému čtenáři dobrodružství
v krajích cizích i tuzemských, souboje s nepřáteli
pozemskými i pekelnými, hojnost střetnutí tajemných,
zrad mrzkých a ukrutností pohanských.
Stranou však nezůstanou ani vzplanutí milostná
či družnost mužná, která v nebezpečenstvích
nejednomu křesťanovi život zachrání.

Toto je svazek čtvrtý, v němž náš hrdina
s věrným druhem kozáckým po boku
konečně nalezne ztraceného syna.
Společně s ním vysvobodí z pracek ničemných
půvabnou šlechtičnu a přislíbí jí
bezpečný návrat domů. Osudy všech však zvrátí válka.
Nesmírné vojsko podlých pohanů valí se přes Dunaj
a ohrožuje nejen pevnosti hornouherské,
ale také celý svět křesťanský.
Báthory stojí před nelehkou volbou.
Upřednostní svou rodinu, nebo obranu vlasti?
Čti a žasni, ctěný čtenáři, jakých hrůz byl kapitán svědkem
a kolikrát mu všemohoucí Bůh
zachránil život v bojích divokých.

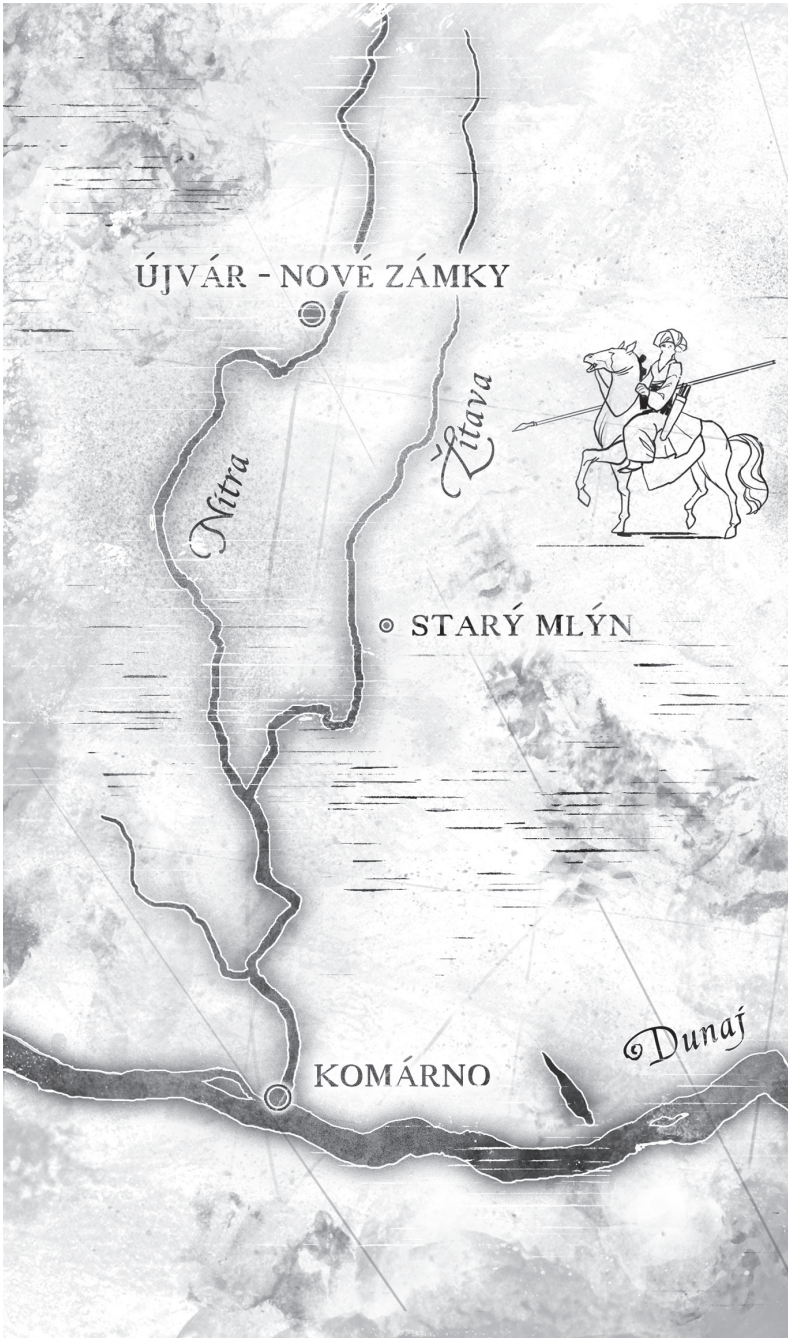
ÚJVÁR - NOVÉ ZÁMKY
Nitra
Žitava
STARÝ MLÝN
KOMÁRNO
Dunaj

HORNÍ UHRY
Hron
Ipel
Novohradské vrchy
PARKÁN
Turecký palánek
OSTŘIHOM

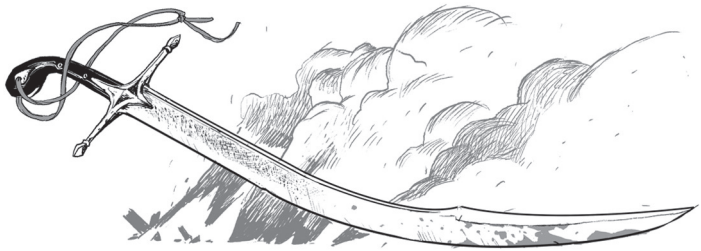

HLAVA PRVNÍ,

v níž se mladý loupežník dostane do sporu s kumpány. Jak jinak, příčinou je žena. Situace se následně řídí pořekadlem „z deště pod okap“, přičemž pod okapem čeká pořádná hromada hnoje.

Bohatým se brát neodvážili, a tak chudým neměli co dávat.

Ne že by něco takového měli v úmyslu.

Okrádali hlavně formany na odlehlých cestách, honáky mířící se stády na dobytčí trhy, potulné řemeslníky, židovské podomní obchodníky, sedláky na kopanicích. Vždy si dávali pozor, aby vyhlédnutá oběť neměla pistoli za opaskem či šavli u boku, natož ozbrojený doprovod. Nestáli o krveprolití.

Navzdory tomu se to bez rozbitých hlav, vyražených zubů a sem tam nějaké té zlomeniny neobešlo. A protože byli mladí a horkokrevní, občas se přihodila natržená sukně či spodnička.

Nakonec toho měli na svědomí tolik, že se ani nemuseli dopustit pořádné loupežnické lotroviny, oloupení velmože či vypálení zámku, a přesto na ně úřady vypsaly odměnu. Hledají se, živí nebo mrtví. Raději živí, ať nějak využijeme ten pranýř či šibenici, za drahé peníze postavené na rynku.

A protože se potloukali pohraničím a nelámali si hlavu, zda oškubou křesťanského či mohamedánského pocestného, žádala jejich dopadení Novohradská župa i Ostřihomský sandžak.

„Hej, usnul jsi nad tím?“ zavrčel netrpělivě Dežo Raffay a obrá-

til rožně, na nichž se opékaly kousky skopového s cibulí a slaninou.

„Přemýšlím," odbyl ho ten, kterému říkali Vrabec. Na kolenou si rozprostřel zmačkaný papír a už dlouhou dobu ho v matném svitu ohně studoval.

„Nevymýšlej a řekni konečně, co tam stojí!" pobídl ho i Mikuš a hlučně vypustil větry, jako by si chtěl v útrobách udělat místo před večeří. „Celý den jsme zvědaví, co vrchnost vytrubuje do světa. Tak nad tím nehloubej jako mnich nad Písmem."

Vrabec byl nejmladším členem družiny, táhlo mu teprve na patnáct. Navzdory tomu jako jediný uměl číst a psát. Kde se to naučil, zůstávalo záhadou – jednou se ho na to zeptali, ale Vrabec odmítl hovořit o své minulosti tak podrážděně, že už dál nevyzvídali. Podle jeho řeči a zbytků starých způsobů odhadovali, že nemá poddanský původ. Možná byl dokonce urozeného rodu. Zjevně však přišel o domov i příbuzné a podle jeho nenávisti k pohanům to měli na svědomí Turci nebo poturčenci. Vzpomínky v něm probouzely výbušnou směs smutku a zlosti, před níž bylo rozumnější ucouvnout; tehdy jako by do něj vstoupili všichni čerti. Tlupa se naučila neptat se, nedotírat, nepopichovat. Zatímco ostatní po večerech u ohně často žvanili o životě před přijetím do družiny, Vrabec obvykle seděl stranou a v očích pod svraštělým obočím mu vířilo cosi temného, neradostného. Dokonce ani jeho pravé jméno neznali. Představil se jako Havran, ale velitel družiny Jano Ďurovič se zařehtal a řekl mu, že takovou přezdívku si nejdříve musí zasloužit. Navíc se k němu to jméno nehodilo – vlasy měl jako zralá pšenice a i první chmýří pod nosem plavé tak, že ho skoro nebylo vidět.

„Než se z tebe vylíhne Havran, můžeš být akorát tak Vrabec," prohlásil Ďurovič. Žertem, ale od té doby ho jinak neoslovili a on si zvykl.

„Už o nás vědí," zvedl pohled od papíru. „O všech sedmi. Pěkně nás tu vylíčili, každého podle jména nebo alespoň přezdívky…"

„Já jsem tam taky?" vyhrkl Raffay, tmavovlasý hubeňour se směšným řídkým knírkem, který považoval za švihácký. Vyskočil a hrnul se k Vrabci.

„Jak říkám, všechny do jednoho."

„Kde?" nakoukl mu Dežo přes rameno. „Ukaž, kde je napsáno moje jméno!"

„Tady tahle dvě slova. Dežo Raffay."

„Páni!"

„Co se šklebíš? Píšou tady, z jakých zločinů jsme obvinění. Ozbrojená loupež, ublížení na zdraví s nutností setrvat na lůžku a zaplatit felčara, mnohonásobná krádež, opilství, znásilnění..."

„Znásilnění?" přerušil ho Mikuš, poďobaný jako po zásahu brokovou střelou, s věčně hnisajícími vyrážkami na nose a tvářích. „Každá šla dobrovolně, a ještě pěkně poděkovala."

„Možná nějakou popudilo, že při tom musela civět na tvoje jebáky," zařehtal se Raffay. „Ze msty na nás uvalila lživé obvinění!"

„Spíš za to, že jsi ji špatně obdělal tou svojí malou klobáskou," odsekl Mikuš.

„Jdi do prdele!"

„Leda tak do tvojí. Touhle holínkou." Mikuš roztrhl pecen chleba.

„Čti dál, Vrabče, co tam ještě stojí?" naléhal Raffay.

„Dál je tam kupčení s ukradeným zbožím, dezerce..."

„Dezerce?"

Vrabec pokrčil rameny. „Jano se chvástal, že měsíc sloužil na vrábelském Zemním hradu. Zdá se, že ho nepropustili do výslužby."

„Srát na obvinění," uťal ho Mikuš. „Sami nejlépe víme, co jsme všechno provedli. Čím se nám chtějí revanšovat?"

„Šibenicí, čím jiným. V případě, že nás před kata dopraví živé. Protože je tu stanovená i odměna jenom za hlavy..."

„Kolik?" zeptal se dychtivě Raffay, stále zmítaný nadšením, že se stal známou personou. „Kolik je za mě?"

„Jmenovitě je jen odměna za Jana, padesát zlatých za živého, třicet za hlavu. Ostatní členové bandy třicet za živého, patnáct za hlavu."

„Třicet!" pochvaloval si Raffay spokojeně. „Pěkná sumička! Za to koupíš tři koně, a ne ledajaké – pěkné, cvičené, vojenské!"

„Zasrané držgrešle," odfrkl si Mikuš a tentokrát rožně obrátil on. „Slyšel jsem, že bezvěrci vypsali padesát za každého a sto za velitele."

„Ale jejich zlatky stojí za hovno," namítl Dežo. „Chvíli je podržíš ve zpocené dlani a zezelenají jako staré maso. Samá měď."

„Už dávno platí uherskými dukáty," prohodil Vrabec se zrakem stále upřeným na plakát.

„Vážně?“

„Jak říkám.“

„Tak to teda jo! Hadrové hlavy o nás mají opravdu vyšší mínění.“

„Akorát že Turci nás neoběsí, ale narazí na kůl,“ připomněl Mikuš. „A to je kurevsky hnusný způsob, jak se odebrat na onen svět. Viděl jsi už takové narážení na kůl, Dežo?“

„Viděl, dole u Vacova. Cesta tam byla snad půl míle lemovaná mršinami na kůlech. Uherští husaři, zajatí při pokusu přebrodit Dunaj.“

„Pamatuju si. Ale byl jsi u toho, když jim to dělali? Viděl jsi, jak jim špičaté dřevo trhá zadky a kroutí se ve střevech?“

Dežo zkřivil ústa. „Neměl jsem tu čest.“

„Se ctí to nemá nic společného. Právě naopak – je to smradlavá, uječená, potupná smrt. Když si představím, že nás chytí a takhle sprovodí ze světa… ech.“ Mikuš zavrtěl hlavou a kousl do chleba. „Možná už nám opravdu začíná hořet za patami. Měli bychom zvážit, jestli nezměnit působiště.“

„Souhlasím,“ zvedl Vrabec zrak, očividně překvapený, že z poďobaného kumpána vypadla tak rozumná slova. „Tady už táboříme moc dlouho. Na stezce do kopců nás občas zahlédnou vesničané a valaši…“

„Ti nás nezradí,“ prohlásil Raffay.

„Proč by neměli?“

„Protože za ně bojujeme. Proti vrchnosti!“

Vrabec i Mikuš na něj pohlédli jako na slabomyslného.

„Co to žvaníš?“ zabručel Mikuš. „Bojujeme tady akorát za to, aby bylo co pít, jíst a šoustat. Skoro každému z těch sedláků v předhůří jsme něco sebrali. Slepici, ovečku, řepu ze záhonu. I holky jsme honili kolem stohů. Takže nás kterýkoli z nich bez mrknutí udá župním hajdukům a ještě se přijde podívat, jak si na smyčce nebo na háku chčijeme do bot.“

„Každý si rád namastí kapsu,“ přitakal Vrabec. „Tady dole se píše: *Věrný poddaný, který poskytne údaje vedoucí ke skrýši horních chlapců, dostane na ruku dvacet zlatých.*“

„Horních chlapců?“ zopakoval Raffay. „Cože?“

„Tak nás pojmenovali.“

„To je ale pitomost. Nejsme žádní chlapci! Mně už bylo šestnáct, tady Mikuš je o půl roku starší…“

„O tři čtvrtě," opravil ho Mikuš.

„Sotva tím mysleli věk." Vrabec pečlivě poskládal vyhlášku. „Víc mě trápí slovo *horní*. Vědí, že se skrýváme v kopcích. Máš recht, Mikuši – začíná nám hořet za patami. Je načase hledat si novou skrýš. Vždyť co nás tady drží?"

„Nic. Pojďme na sever, do Banských vrchů, tam o dobrý lup určitě nebude nouze."

„Do Banských vrchů ani za nic," odmítl Vrabec překvapivě rázně.

„Proč?" přimhouřil Mikuš oči. „Znáš to tam?"

„Znám, velmi dobře. A nemám v úmyslu se tam vrátit."

„Snad tam nejsi doma?"

Vrabec zatnul čelisti, až mu zahrály lícní svaly. Jeho kumpáni okamžitě pochopili, že mu brnkli na citlivou strunu a není dobré klást další otázky.

„Maso už se připéká," zabručel Vrabec a sklonil se k ohništi. „Pojďme jíst."

„Pojďme, pojďme," olízl se Raffay.

Ve tmě klaplo kopyto.

Tři *horní chlapci* prudce zvedli hlavy. Vyměnili si vyplašené pohledy, popadli bambitky a valašky, vyskočili na nohy a odstoupili od ohniště, aby na ně dopadalo co nejméně světla. Proláklina s nocležištěm se nořila pod masivní skalní převis, čímž vznikla jakási mělká jeskyně – loupežníci v ní měli pelechy na spaní a nevelkou ohradu pro ukradený dobytek.

Novohradské vrchy, které se táhly severně od ústí Iplu do Dunaje, pokrývaly husté doubravy a bučiny. Také nad táborem se jako vousatá a vrásčitá lesní božstva skláněly věkovité stromy. Ze tmy, která je halila jako černý rubáš, zazněl smích.

„Ruce vzhůru, gatě dolů! Bude na vás vykonána spravedlnost!"

Vrabec se zamračil, ale zároveň si oddechl.

„Jano?!"

Hlas se znovu zařehtal a z porostu vyšla urostlá postava. Mladík byl o něco starší než trojice u táboráku, možná osmnáctiletý. Na rozdíl od kumpánů neměl vytáhlou, kloubovitou postavu výrostka; pod košilí a vyšívanou kabanicí se rýsovala široká ramena, kosti měl obalené svaly. Zpod širáku mu na hruď a záda padaly světlé copy. Za třířadým opaskem s mosaznými sponami měl za-

strčené dvě křesadlové pistole s pobitými pažbami. V ruce svíral hlavici valašky, přičemž se okovaným koncem topůrka při chůzi opíral o zem.

„Kdybyste se viděli," šklebil se od ucha k uchu Jano Ďurovič, vůdce družiny. Za ním se zpoza stromů vynořili další zbojníci. Rozhodně se nevyrovnali jeho úpravnosti – byli otrhaní, umazaní, dlouho neholení a páchli. Zato ale byli všichni dobře ozbrojení.

„Už jsme se lekli, že nás vyčmuchali městští hajduci," oddechl si Mikuš a sklonil bambitku. „Na rozcestí pod Smolnou skálou jsme našli přibitou vyhlášku. Tady Vrabec ti ji přečte. Nabízejí za nás pořádný měšec zlata. Co měšec, vydalo by to na menší truhlici."

„Vážně?" nepřestával se vůdce šklebit. „Kolik za mě?"

„Padesát živý, třicet hlava," odpověděl Vrabec.

„Jenom? Židáci lakomí. No, teď určitě vypíšou víc. Dvakrát tolik, možná trojnásobek."

Vrabec se zachmuřil. „Proč? Někdo vás chytil s krávami?"

„Kdepak, krávy jsme za pěkné peníze prodali Konkoľovým. Zemanská famílie, ale Turci jim vypálili dvorec i pár vesnic, tak se teď živí vším, co se namane. Většinou obchodují s vojskem, na původ dobytka nehleděli, starý Konkoľ rovnou hrábl do měšce…"

„Tak co jste udělali?" přerušil ho Vrabec ostře.

Ďurovič blýskl očima, nelíbil se mu tón, zachoval si ale chladnou hlavu a otočil se k lesní bráně. „Ochmesi, pojď sem."

Ze tmy vyšel poslední člen družiny, mohutný, podsaditý, vlasy a vousy jako kančí štětiny. Za sebou vedl mulu, jejíž dupnutí je předtím tak vyplašilo. Měla jezdecký postroj a v sedle se hrbila štíhlá postava s dlouhými kaštanovými vlasy a rukama připoutanýma k hrušce.

Vrabci se propadly tváře.

„Co to má být?" zeptal se.

„Tohle, bratříčku, je *žena*," prohlásil Ďurovič. „Nejvyšší čas, abys nějakou prozkoumal pěkně zblízka."

Loupežníci se rozřehtali. Vrabec nehnul ani brvou. Když Ochmes zastavil mulu u ohniště, zajatkyně zvedla hlavu. Měla zelené oči a hezkou, i když v tuto chvíli bledou a unavenou tvář.

„Co je zač?" zeptal se Vrabec ledovým hlasem.

„Juliana Beličová."

Vrabec ztuhl. „Beličové ze Starého Mlýna?"

„Přesně tak," zašklebil se Ďurovič významně. „Sice jen zemanský stav, ale pořád je to šlechta. Prvotřídní kořist! A jak snadno jsme se k ní dostali – Beličové kvůli pohanskému rabování přišli na buben, statek jsme našli skoro opuštěný, panička tam žila už jen se šafářem..."

„Co je s ním?"

Veliteli znovu v očích povyskočily výhružné plamínky. „Jsme snad u výslechu? V temnici pod Novohradem, natažení na dereši? Nevyptávej se tolik a radši mi podej demižon, snad jste ho mezitím nevychlastali. I skopové voní až dolů do údolí, spořádejme ho, než přivábí vlky a medvědy."

„Co jste udělali se šafářem?" zopakoval Vrabec.

„Co myslíš?" odsekl Ďurovič podrážděně. „Snažil se paničku bránit, mamlas starý, odněkud vytáhl zubatý meč a skoro mě s ním sekl. Tak dostal valaškou po palici."

„Zabili jste ho?"

„Jako nemocné zvíře," potvrdila žena v sedle. „Nechali ho vykrvácet na dvoře. Zasraní vrahové."

„Hej, do tak pěkných úst se taková hnusná slova nehodí!" okřikl ji Ďurovič. „Pusu ještě využiješ na jinačí věci. Ochmesi, dolů s ní, dáme paničce najíst a napít. Pookřeje a pozná, že jsme příjemní společníci."

„Budete viset," zasyčela, když ji Ochmes (s ochotnou pomocí dalších dvou mladíků) sundával z muly. „Vrány vám vyklovají oči a jazyky, lišky ohryzají nohy a možná se dostanou i výš. Nic jiného si nezasloužíte."

„Má pravdu," řekl Vrabec. „Tímhle vrchnost s konečnou platností rozzuříme. Vražda a únos šlechtičny? Přišel jsi o rozum, Jano?"

Ďurovič se nadobro přestal usmívat a rázně přikročil k nejmladšímu členovi družiny. Jiný by okamžitě couvl, Vrabec ne – troufale opětoval vůdcův bodavý pohled.

„Něco tě hryže, ptáčku letáčku? Od chvíle, kdy jsme přišli, kloveš do mě tím svým drzým zobákem."

„Protože jste porušili dohodu. Naši loupežnickou přísahu. I ty jsi slíbil, že nebudeš nadarmo marnit životy..."

„Jen jsem se bránil. Kdybych toho starce nepraštil, moje střeva by se už mísila s hnojem na dvoře beličovského statku."

„Kromě toho," pokračoval Vrabec stejně ostře, jakoby káravě, „kdysi jsme si říkali, že se zaměříme na pohany. Budeme pořádat nájezdy na tureckou hranici, rabovat jejich sklady a sýpky, přepadávat zásobovací vozy. Místo toho čím dál častěji okrádáme křesťany. Škodíme našim!"

„Žádní *naši* nejsou," odsekl Ďurovič. „Jsme jen *my* a *ti ostatní*. Časy se mění, a to cvalem, kamaráde. Velkovezírovo vojsko už táboří u Ostřihomi a brzy překročí Dunaj. Půlměsíc se zasekne i do Horních Uher, potom do Polska, Moravy a Čech, nastane soumrak křesťanství..."

„A to je důvod útočit na bohabojné chudáky?"

„Poslyš, co vlastně chceš? Nejsme žádní hrdlořezové, vybíráme si snadnou kořist. Ve Starém Mlýně se naskytla příležitost, jakou jen tak nezahodíš. Uznávám, paní Juliana už není nejmladší, na krku má pomalu třetí křížek, ale pořád je to kus pěkné ženské. Dostaneme za ni desetkrát víc než za poslední stádo krav."

„Sám jsi říkal, že po Beličových a jejich majetcích se slehla země. Kdo za ni zaplatí výkupné?"

„Straší ti ve věži? Žádostí o výkupné bychom jen přilákali úřady na naši stopu. Mám jiný plán. Prodáme paničku do harému. Kterýkoli beg z pohraničí při pohledu na takovou rusalku ochotně zacinká měšcem."

Vrabci jako by zčernaly oči. „Chceš ji prodat Turkům?"

„Jistě. Kdo jiný by ji koupil?"

Mladík sevřel pěsti. V táboře pod převisem se rozhostilo ticho – ostatní horní chlapci napjatě naslouchali hádce. Nejmladší a nejstarší člen bandy se čas od času dostali do sporu, ale ještě nikdy se to tolik nevyhrotilo.

„To nedovolím," prohlásil Vrabec.

Ďurovič naklonil hlavu, jako by špatně slyšel. Valaška, kterou doteď držel za hlavici, sklouzla mezi prsty a pěst sevřela střed topůrka. „Co jsi říkal?"

„Byl jsi někdy v tureckém zajetí?"

„Co to má s..."

„Protože já ano. Před třemi lety. Unesli mě martalovci, jako psa na obojku mě odvedli do Dolní země. Bili mě, týrali, ponižovali. Nikomu nepřeju, aby něco podobného zažil. Ani tady paní Beličové. Postarám se, aby ji takový osud nepotkal."

Vůdce ohrnul rty. „Postaráš se, říkáš? To se podívejme. Jak přesně? Přinutíš nás, abychom ji rozvázali, požádali o odpuštění a odvedli domů?“

„Zhruba jsi to vystihl. Necháme ji jít.“

„Vždyť by prozradila náš úkryt,“ ozval se Ochmes a štětiny se mu naježily.

„Stejně tu začíná být horko,“ odpověděl Vrabec. „To, že vypsali odměnu, je znamení. Měli bychom včas zdrhnout. Pohraničí se hemží kdejakými zabijáky a lovci lidí. Možná už teď slídí po kraji, vyptávají se na nás, hledají stopy. Třicet zlatých není málo, a když se vynásobí sedmi… říkám vám, zmizme odsud. Beztak tyhle končiny zanedlouho zachvátí válka.“

Ďurovič se mu pohledem zavrtával do tváře. „Možná máš pravdu. Ale tím spíš se nám na cestu bude hodit hrst zlata. A to získáme jen prodejem tady paničky. Navíc, už jsem slíbil mládencům, že se s ní trochu pobavíme. Není panna, neubude jí. A někteří z nás, nechci ukazovat prstem, se už nutně potřebují zbavit panictví. Odlehčíš si mezi nohama, Vrabče, a možná přestaneš vrčet na svět jako starý pes.“

V lese praskla suchá větev. Mula zafrkala. Horní chlapci se ohlédli. Vrabec prošel kolem Ďuroviče a ponořil pohled do temnoty pod stromy.

„Dávali jste pozor, aby vás nikdo nesledoval?“ zeptal se tišším hlasem.

Místo odpovědi mu na zátylku přistálo topůrko valašky. Mladík se zapotácel, nohy ho zradily, s nesrozumitelným blábolením klesl na kolena.

Ďurovič se znovu ohnal a ještě jednou ho praštil do vazu. Vrabec dopadl na obličej.

„Všivý sráč,“ zavrčel vůdce bandy a vší silou ležícího nakopl do boku. Vrabec zaskučel a zkroutil se jako červ na sluncem rozpáleném kameni.

„Kriste, to je úleva,“ odplivl si Ochmes. „Těch jeho mudrlantských řečí jsem už měl až po krk.“

„V něčem měl pravdu,“ namítl Mikuš. „Měli bychom zvážit…“

Už se nikdy nedozvěděli, co chtěl Mikuš zvažovat. Náhle, zničehonic, k důlkům v jeho poďobaném obličeji přibyl další – tenhle však byl větší a hlubší. Olověná kulka, která ho zanechala, prolétla

lebkou a vyškubla zátylek. Sprška krve a kousků mozku potřísnila Raffaye a dva další.

Mikuš se svalil na záda a naposledy si vlhce upšoukl.

Než nad kopci dozněla ozvěna prvního výstřelu, v lesní tmě se zablýsklo ještě dvakrát. Mladík vedle Raffaye zasténal, jako by byl zklamaný životem, udělal dva vrávoravé kroky dozadu a spadl, prsty zaryté do krvácejícího břicha. Raffay na něj vytřeštil oči, ale hned se otočil ke zbytku kumpanie a uviděl, jak Ochmes klesá na kolena a přitom se drží za hrdlo, z něhož prýští rudá fontána.

Juliana Beličová měla nejvíce duchapřítomnosti – otočila se, rozběhla a skočila do tmy pod převisem.

Mula se s řičením a frkáním rozběhla a skočila do houští. Už neslyšeli, jak se prodírá porostem, protože v tu chvíli mocný hlas přehlušil všechny zvuky:

„Nikdo se ani nehne, lapkové zasraní! Jste obklíčeni! Vzdejte se! Jestli se někdo třeba jen koukne na zbraň, na místě vás pobijeme!“

Těžko říct, co v tu chvíli napadlo Ďuroviče. Možná si řekl, že je lepší chcípnout na místě než skončit na mučidlech a nakonec na šibenici s hákem pod žebrem. Anebo uvěřil, že může uniknout, že se probije z údajného obklíčení. Jednou se vrátil do tábora celý rozesmátý a rozjařený a tvrdil kumpánům, že v lese potkal krásnou vílu. Prý ji potěšil, až křičela na lesy, načež mu za odměnu vpletla do opasku kouzelnou bylinu. Ta mu měla dát nadpřirozenou sílu a ochránit ho před zbraněmi nepřátel.

Jak se ukázalo, historka byla pravdivá leda po ty oplzlosti na matraci z mechu. I kdyby smilnice opravdu něco vpletla Ďurovičovi do opasku, byl to jen obyčejný plevel.

Ve chvíli, kdy si přehodil valašku do levé ruky a sáhl po bambitce, v lese za závojem kouře zarachotily další zbraně. Prostranství pod převisem zasypalo olovo. Ďurovič sebou několikrát škubl, širák mu sletěl z hlavy, valaška vyklouzla z dlaně, z košile a kabanice vychrstly rudé cákance. Chlap vedle něj upadl s prostřeleným kolenem – jeho ohlušující řev vzlétl nad doubravu.

Raffay se otočil a s nářkem vyrazil vzhůru kamenitým svahem, kudy chodívali na rozhled nad převisem. Předpokládal, že když útočníci přišli po stezce z údolí, cesta vzhůru bude volná.

Vrabec, který na zemi pořád lapal po dechu a sotva vnímal, co se děje kolem, zmateně vzhlédl. Ďurovič ještě stál, i když z něj na

všechny strany prýštila krev. Oči měl vytřeštěné, ve tváři nevěřící výraz.

„Kurva jedna prolhaná…“ potvrdil, že skutečně spoléhal na kouzla lesní děvy.

Pak padl dopředu jako špalek, až mu křupl nos.

Postřelení junáci se plazili po zemi a křičeli o pomoc. Zaječel i Raffay nad táborem – překvapeně, vyděšeně a krátce; hlas mu ukradl zvuk sekající oceli. Cosi narazilo do okraje převisu a skutálelo se na plac. Hlava bouchla do kamenů u ohniště a ukázkově se zastavila na rovně přeseknutém krku. Vrabec zíral do Raffayových hasnoucích očí a v ochromení hrůzou dokázal myslet jen na to, že ten knírek nad otevřenými ústy je pořád legrační.

Ozvěny střelby zapadly do dolin. Zašustilo listí, zapraskaly větve. Od lesa se blížily kroky. Vrabec zůstal na zemi, přesvědčený, že když se pokusí vstát, vzápětí si lehne navěky.

„Horní chlapci,“ zachechtal se majitel jednoho ze šesti párů nohou v holínkách nebo vysoko zašněrovaných krpcích. „Spíš horní sráči. Popadali jako hrušky.“

„Postarejte se o ty dva,“ přikázal chraplavý hlas. „Ať nám to neurve uši.“

Vrabec opatrně zvedl pohled výš, ke kabátcům, dolománům a kamizolám přepásaným pobitými řemeny a bandalíry, na nichž visely šavle, bojové čakany, sekery a fokoše. Žilnaté, zjizvené ruce odložily ještě slabě doutnající pistole a chopily se chladných zbraní.

Zranění mladíci pochopili a rozkřičeli se ještě víc. Zbytečně. Bodající čepele je rychle, nemilosrdně umlčely.

Vrabec pevně svíral zuby i rty, aby nezaskučel hrůzou. Obličej tiskl k zemi, přestože tušil, že ho hra na mrtvého brouka nezachrání.

Nepletl se.

„Hej, Guláši! Tenhle taky ještě dýchá.“

„To je ten, co ho zkopali. Schytal to?“

„Je od krve, ale nezdá se, že by byla jeho. Mám ho…?“

„Nech ho, Gejzo. Bude se nám hodit jeden živý. Ty tam, vstávej!“

Vrabec udělal přesný opak – znehybněl jako zakletý. *Guláš?!* Kristepane. Když jste tu přezdívku slyšeli poprvé, mohla vám

znít směšně. Jenže tady v pohraničí z ní lidem tuhla krev v žilách. Všichni znali historku o chlapovi, který prý zamlada nachytal svou milou s cizím amantem. Milence na místě zavraždil, holýma rukama ho uškrtil dřív, než tomu pitomci splaskl pták. Pak mu uřízl kus stehna a přinutil naříkající nevěrnici, aby z něj uvařila guláš. Na něm si bez mrknutí oka pochutnal a nabídl i své dívce. Když se bránila, strčil jí hlavu do hrnce a držel, dokud se nepřestala zmítat. Napůl se uvařila, napůl utopila ve vývaru z milencovy nohy.

Kdo ví, co na tom bylo pravdy, ale Guláše a jeho hajduků se bála i vrchnost. Zároveň si je pánové a úřady obvykle najímali na krvavou práci, když ostatní možnosti selhaly. Gulášparta nejednou dokázala zažehnat i potíže, se kterými se nevědělo rady ani vojsko. Nepřekonatelná byla hlavně ve stopování a chytání různých štvanců, loupežníků a povstalců.

„Jsi hluchý?“ zavrčel chlap, který se právě s krvavou sekerou vztyčil od mladíka s prostřeleným kolenem a čerstvě rozštípnutou lebkou. Přešel k Vrabci a kopl ho do podrážky. „Vstávej, lenochu smradlavý, no tak!“

Vrabec se snažil překonat ztuhlost a vstát. Asi ne dost rychle, protože ho silná ruka popadla zezadu za vlasy a trhnutím zvedla do kleku.

Zrak mu padl na Guláše. Chlap to byl nevysoký, ale ramenatý, tvrdý a sukovitý jako starý strom. V opálené tváři se vyjímala šedivá, skoro bílá vousiska, chumáč vlasů na temeni jinak vyholené hlavy byl spletený do tří copů. Za opaskem měl dvě pistole, na závěsníku šavli s ohmatanou rukojetí a v ruce dlouhou sekeru, o kterou se při chůzi opíral.

Vrabcův užaslý pohled na okamžik zabloudil k hajdukovým očím. Byly studené, bezcitné, nelidské. Oči člověka, který je opravdu schopný nasytit se vařeného lidského masa. Mladík bleskově sklopil zrak.

„Doufám, že jste netrefili tu ženskou.“ Guláš se sklonil k ohništi pro jeden z rožňů. „Slyšíte, paní? Viděl jsem vás skočit do díry. Žijete?“

Pod převisem něco zašustilo a zpoza skalní hrany vyhlédla rozcuchaná hlava.

„Žije,“ oznámil Gejza, ten se sekerou.

„Výborně.“ Vykotlané zuby stáhly z rožně kousek skopového. „Jste zraněná?“

„Ne,“ ozvala se slabě.

„Ještě líp. Neostýchejte se, vyjděte ven, je po bitvě, už vám nikdo nezkřiví ani vlásek.“

Zaváhala, ale pak vstala a opatrně vyšla do světla. Vyděšeným pohledem přelétla po zkrvavených tělech všude kolem. Tvář jí zesinala, ale navzdory očekáváním neomdlela ani se nepozvracela. Nadechla se a pohlédla na hajduky. Oči jim zářily, huby měli rozšklebené. Znehybněla. Pochopila, že tohle není záchranná výprava.

„Není nejhorší,“ ozval se jeden z hajduků, vysoký, šlachovitý a zjizvený tak, že by ho vlastní matka nepoznala. I on si vzal rožeň, což znamenalo, že je druhý po veliteli, patrně pobočník. „Panenské časy už sotva pamatuje, ale pořád stojí za hřích.“

Guláš pokýval hlavou. On jediný se nešklebil od ucha k uchu, přežvykoval maso a vypadal zamyšleně.

„Co jste zač, paní?“

Sebrala odvahu. „Záleží na tom?“

„Záleží, pokud máte důvod to tajit,“ zúžil Guláš oči.

„Komu sloužíte?“ zeptala se.

„Tomu, kdo platí. V tomto případě novohradské župě. Ta slíbila odměnu za tlupu z kopců.“

„Jestli mě dopravíte do bezpečí,“ zkusila to žena, „místní komoří nebo novohradský kapitán určitě přihodí k vypsané sumě pár zlatých. I já sama se vám štědře odměním.“

„Ale, ale? Podle šatů bych vás odhadoval na selku. Jenomže pohled, řeč a držení těla říkají něco jiného. Mluvte, kdo jste a odkud vás ti pitomci přivlekli?“

„Ze Starého Mlýna.“

„Tam to patřilo Beličům.“

„Pořád patří.“

„Určitě? Mám pocit, že vymřeli po meči.“ Guláš zapřel topůrko sekery do země a přistoupil k zajatkyni. Pocítila nutkání ustoupit, ale ovládla se.

„Gabriela Beliče, posledního z rodu,“ dodal vůdce hajduků, „prý poslala na onen svět vlastní žena.“

Zelené oči ztmavly. „Lidé toho namluví…“

„Svatá pravda. Tihle *lidé* říkali, že paní Beličová je nadaná bylinkářka a dokáže vykurýrovat každou chorobu. Jenže ve skutečnosti je to prý čarodějnice a za znalosti magických bylin a kamenů upsala duši Luciferovi. Tak, tak. Po nocích obcovala s Rohatým, a když na to urozený pan Belič přišel a chystal se ji vyhnat z domu, nakrmila ho polévkou z vlčího moru. Údajně ji ani nedojedl, plácl ksichtem do talíře, zatřepal nohama pod stolem, a bylo to."

Žena opětovala hajdukův upřený pohled. „Zdá se," vyšel jí z hrdla změněný, jakoby cizí hlas, „že se vyznáte ve vaření jídel s podezřelými přísadami."

Hajduci ztuhli. Guláš naklonil hlavu a pozvedl šedivé obočí. Díval se na ženu, jako by nedokázal rozluštit, co tou poznámkou myslela. Potom se najednou zašklebil, zvedl k ústům rožeň a uškubl z něj další kus masa.

„Vskutku, lidé toho namluví..." Žvýkal, až mu z koutků kapaly sliny a mastná šťáva. „Cokoli zaslechnou, na cestě k dalším uším to pořádně nafouknou a kdeco si přidají."

„Souhlasím. Například vlčí mor neúčinkuje tak rychle. Křeče trvají dlouhé minuty, občas i hodiny, než se oběť konečně udusí."

Guláš se nepřestal šklebit. „A kdyby chtěl někdo utopit věrolomnou couru v horkém guláši, opařil by si ruce."

Zajatkyně sklouzla zrakem k hajdukovým rukám. Kůže na hřbetech dlaní byla svraštělá, zjizvená. Ženě vyschlo v ústech. Když vylétla pohledem zpátky do Gulášova obličeje, už se neusmíval. Spolkl sousto a obrátil se k mlčky vyčkávajícím kumpánům.

„Představuju vám vdovu Beličovou, mládenci! Co myslíte, odmění nás v Novohradu za její vysvobození a šťastný návrat?"

„To sotva," zabručel pobočník, ten vysoký a šlachovitý. „Kdo by platil za známou čarodějnici? A dvorec ve Starém Mlýně je jen zchátralá stodola. Odtud sotva můžeme čekat *štědrou odměnu*."

„Co když nemyslela mince?" zašklebil se nejmladší z hajduků. „Mohla by se nám odvděčit i jinak."

Všichni kromě Guláše se úlisně zasmáli. Vdova se před jejich slizkými pohledy podvědomě přikrčila.

„Strčil bys svoji pýchu do čarodějnice, Meszáre?" obořil se vůdce na mladíka, který se okamžitě přestal smát.

„Sám jsi říkal, že lidé přehánějí," ozval se pobočník. „Kdyby si

panička mohla přivolat na pomoc Antikrista, určitě by nedovolila hrstce usmrkanců, aby ji unesli někam do kopců."

Guláš se na něj zašklebil. „Podívejme se, Kordo, jak jsi moudrý!"

Muž přešlápl z nohy na nohu. „Jen mě napadlo..."

„Zavři kušnu. Čarodějnice nebo ne, za ženskou s takovou pověstí nikdo nezaplatí. Alespoň ne na téhle straně Dunaje. Ale ti dole vždycky rádi koupí pěknou křesťanku. Když si umyje vlasy, zazáří jako oheň. Někde jí seženeme hezčí šaty a uděláme z ní pořádnou krasavici. Máte děti, urozená paní? Nebo pořád jalovička? Nepamatuju si, že by si Belič stačil nadělat potomky."

Pochopila, že ji právě odsoudili k otroctví. Chvíli trvalo, než se jí vrátil hlas. „Ne, nemám děti."

„Proč? Umřely vám?"

„Nikdy jsem žádné neporodila."

„Vyschl vám vercajk? Nebo vašemu starému? Nedokázal vás obtěžkat?"

Zhluboka se nadechla, až se živůtek působivě nadmul. „Záleží na tom?"

„Podle vás je podezřele málo věcí, na kterých záleží. Když nemůžete rodit turecké parchanty, sníží to vaši cenu."

„Nemusíme obřezaným věšet na nos, že je panička bezdětná," osmělil se Korda.

Guláš se na něj znovu zadíval, ale pak přikývl. „Dneska ti to pálí, člověče. Nevzpomínám si, že bychom snídali vtipnou kaši. Ale dobře mluvíš – nakukáme hadrovým hlavám, co se nám zamane. Takže rozhodnuto, dohodnuto. Ráno se vydáme na jih. K přívozu u Vacova."

„A tihle tady?" kývl pobočník na mrtvoly.

„Vezmeš si je na starost."

„Já? Co s nimi mám..."

„Co asi? Účinky vtipné kaše vyprchaly? Nemůžeme se s paničkou objevit v Novohradu. Půjdeš tam jen ty, shrábneš odměnu za hlavy a pak nás doženeš na cestě k Vacovu. Ani za Dunajem se není radno ochomýtat moc dlouho. Sultánovo vojsko brzy udeří na Horní zem. Za každou křesťanskou hlavu bude velkovezír platit zlatem, musíme se zdejchnout, dokud je čas."

„Co s tím holobrádkem?" šťouchl hromotluk Gejza do klečícího mladíka.

„I toho vezmeme za řeku. Pohani za něj vysolí víc než župní komoří. Turci mívají divné choutky, rádi kupují uherské chlapce, pochvalují si jejich těsné zadky."

Hajduci se zlověstně zařehtali.

„Ale nejdřív," přikročil Guláš k Vrabci, „nám řekne, kde je poklad. Slyšíš, smrade? Zpívej, jinak změním názor a odejde odsud jenom tvoje kebule."

„Poklad?" vysoukal ze sebe klečící mladík.

„Nedělej ze sebe troubu. Připsali vám bezpočet krádeží a loupeží. Kde jste schovali kořist? Támhle v jeskyňce? V nějaké díře v okolí? Zakopali jste ji v lese? Mluv!"

„Žádný poklad neexistuje. Věřte mi."

Guláš se naklonil blíž a svraštil obočí. „Ještě jednou se tě zeptám po dobrém, potom změním přístup. Každá loupežnická tlupa schovává poklad. Kde je ten váš?"

Vrabec se odvážil pohlédnout hajdukovi do očí. „Můžete mě mučit, jak dlouho chcete. Žádná kořist na ukrývání po lesích a jeskyních nezbyla. Ukradený dobytek jsme snědli, sami jste právě dorazili zbytky poslední ovce. Všechno ostatní jsme rozházeli za chlast a děvky. Přísahám při bohu."

Guláš se dlouho díval mladíkovi do očí. Vrabci poskočil ohryzek, ale vydržel to, neodvrátil zrak. Hajduk zafuněl, až mladíka ovanul smrad zkaženého chrupu. „Vidím, že nejsi obyčejný štvanec. Kdepak. Žádný venkovský zabedněnec, který zprznil panskou dcerku a musel před pandury upláchnout do lesů. Jsi lepší. Pálí ti to. Asi proto ti tihle pitomci uštědřili výprask – nesnesli, že jsi o tolik prohnanější než oni."

Vrabec nevěděl, co na to říct.

„I kdybyste někde měli schovanou kořist, neprozradil bys nám to, že? Nijak bychom to z tebe nevymlátili."

„Mýlíte se," namítl mladík. „Kdyby taková skrýš existovala, bez váhání bych její polohu vyměnil za svoji svobodu."

„Neříkal jsem to? Liška podšitá. Mluv, co jsi zač?"

„Vrabec."

„To je jméno, nebo přezdívka?"

„Záleží na tom?"

Guláš úkosem pohlédl na Julianu Beličovou. „Vy dva jste se proti mně spikli? Odpověz, usmrkanče: Jak se jmenuješ?"

„Už jsem řekl. Vrabec. Jiné jméno nemám."

„Ovšemže máš. Proč ho tajíš?"

„Netajím. Jen ho nepoužívám. S tím děckem, co ho nosilo, už nemám nic společného."

Guláš se narovnal. „Vrabec," zopakoval zamyšleně. „Něco se mi na tobě zamlouvá, smrkáči. Ještě si rozmyslím, jestli tě opravdu prodám pohanským sodomitům."

„A když ne?" zajímal se Korda. „Co s ním uděláš?"

„Nechám si ho. Družině se mladá krev bude hodit."

„Myslíš to vážně? Takové ucho!"

„To jsme byli všichni. Svázat a pod skálu s ním. Přenocujeme tady."

„A co s vdovou? Zašpásujeme si s ní?"

„Nikdo se jí ani nedotkne," uťal ho Guláš a zuby stáhl z rožně poslední kus skopového. „Strigu možná opravdu obdělával Satanáš. Strčíte ho do takové očarované díry, a do tří dnů vám uhnije. To chcete?"

Hajduci zklamaně zabrblali. Vůdce je ostře okřikl a přikázal, aby odtáhli mrtvoly na kraj lesa. Potom poslal Křivého Gejzu se sekerou, ať se postará o trofeje. Tábor už byl zasviněný dost, proč to ještě zhoršovat? Nejsou prasata, aby se v noci váleli v krvavém bahništi.

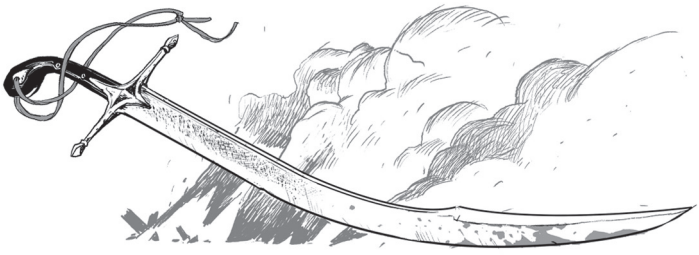

HLAVA DRUHÁ,

v níž Novohradské vrchy postihne Boží dopuštění. Zajatci se pokusí o útěk. Tajemný cizinec navrhne obchod a nepřipouští zamítavou odpověď.

Vesničané věřili, že za horkých letních dní prochází krajem polednice, ďábelská ježibaba sesílající na lidi slabost, mdloby, a nejednou dokonce i smrt. *Jestli je na tom něco pravdy*, říkal si Vrabec v duchu, *tak se dnes do Novohradu slétly všechny polednice světa.*

Kraj už od rána svírala výheň, jak se na jasný červencový den slušelo. Od obzoru k obzoru se klenul blankyt bez jediného mráčku a vzduch se ani nehnul – jen když se člověk zadíval těsně nad skaliska, mohl postřehnout mámivé chvění. Gulášova kumpanie putovala lesním chládkem, ale než slunce dosáhlo zenitu, i pod stromy už bylo jako v peci. Z hajduků i zajatců se v čúrcích řinul pot. Zastávky na odpočinek byly čím dál častější a delší. Za bystřiny s chladnou horskou vodou velebili Boha, na těžko schůdných úsecích naopak kleli jako odpadlíci, kteří jsou už beztak odsouzení k peklu. Nejhlasitěji nadával Křivý Gejza, který nesl pytel s kořistí. Hlavy začaly páchnout a vábily hmyz.

„Než se dovlečeme do Novohradu, úplně z nich sleze maso," brblal. „Kdo nám vyplatí odměnu, když ty smradlavce nepozná ani vlastní matka?"

„Jen se neboj," okřikl ho Korda. „V Novohradu budeme nejpozději zítra. Do té doby kůže na lebkách vydrží. Drž zobák a šlapej."

Gejza podrážděně zafuněl, ale zavřel zobák a šlapal. Ostatní také. Hřeben přitisknutý k nejvyššímu kopci nechali za sebou a skrz husté lesy sestupovali k nížinám. Pozdě odpoledne se jim z kamenitého výběžku naskytl výhled k východnímu obzoru. V dálce se z travnaté roviny s poli a vesnicemi zvedala tmavě zelená výšina s hradními věžemi na temeni. Novohrad, součást pohraniční hráze proti turecké záplavě.

Kordu ale zaujalo něco jiného. „Ta oblaka nevěstí nic dobrého," zabručel.

Guláš přikývl. Za vzdálenou pevností kypěla mračna – na okrajích ještě bělostná a nadýchaná, ale dál už modrá, tmavnoucí a vespod roztřepená. Zhluboka se nadechl nosem, jako když větří šelma.

„Blíží se bouřka. Potřebujeme skrýš na noc. Svižněji, bratři!"

Sestoupili do lesa v údolí. Sotva dosáhli úpatí svahu, zaduněl v dálce poprvé hrom. Přestože byli unavení, přidali do kroku. Úžlabinou protékala bystřina, o níž Gejza svatosvatě prohlásil, že to musí být Žehravý potok, který teče až k novohradskému kopci. Pokračovali tedy podél něj, i když se místy zařezával mezi neschůdné srázy, takže se museli brodit korytem.

Slunce spolkla mračna, svět zešedivěl. Blýskavice se blížila. Do korun stromů se opřel vítr; dusný, horký, varovný – jako závan z nebeské polnice zvěstující Armagedon.

Měli štěstí. Potok je dovedl pod úbočí pokryté zubatými kmeny a hromadami chrastí. Po břehu se táhla hrbolatá cesta se stopami kopyt, rozoraná vláčenými kmeny. Pospíchali po ní. Když do kopců s ohlušujícím rachotem udeřil blesk, dokonce popoběhli.

Liják se přihnal s divokým hučením, opřel se do porubu i postav na cestě. Zakleli a stáhli hlavy mezi ramena, jako by jim po zádech zatančily karabáče.

„Támhle!" vykřikl vpředu běžící Korda a ukázal za ohyb cesty.

Zpoza stráně vpravo se vynořila střecha. Došková, zanedbaná, z otlučeného komína nestoupal kouř. A přece se cítili jako štvanci, kteří s nepřáteli v patách konečně dorazili k opevněnému útočišti. Rozběhli se rychleji, rozhrnujíce dešťové závěsy. Cesta se za okamžik změnila v proud bláta.

Koliba zanořená do úpatí svahu určitě sloužila jako přístřešek pro dřevorubce, možná pro pastýře. Dveře nebyly zamčené, ale

Korda do nich vrazil, až petlice zajištěná obyčejným hřebíkem s řinčením odlétla.

Družina se hrnula dovnitř. Vrabec šel jako předposlední; už chtěl sklonit hlavu pod stříšku, když do kopců znovu praštil blesk. Vylekaně se otočil a ztuhl, oči vyvalené.

Do mladíka strčil poslední hajduk. „Kam zíráš, parchante, hni sebou, nebo…“

„Tam,“ ukázal Vrabec.

Hajduk se ohlédl, hřbetem ruky si vytřel vodu z očí.

„Kriste…“ vydechl.

Na cestě, přímo v zatáčce, kterou krátce předtím proběhli, stál člověk. Vítr mu škubal pláštěm a nadzvedával širokou střechu klobouku. Muže ale jako by se běsnění živlů netýkalo, nehybně hleděl směrem ke kolibě.

Hajduk strčil Vrabce do dveří a rychle vešel za ním.

„Do psí mateří,“ vydechl. „Někdo tam je.“

Kumpáni k němu obrátili zmatené pohledy.

„Stojí tam chlap,“ ukázal palcem přes rameno.

„Kde?“ zeptal se Guláš.

„Na cestě. Jako by vyrostl ze země.“

„Plácáš, Igrai,“ zabručel Guláš, ale vrátil se k otevřeným dveřím a vyhlédl do lijáku. „Jaký chlap? Kde?“

Igrai k němu přikročil. „Támhle v zatáčce… do prdele. Je pryč.“

Guláš pohlédl druhovi do obličeje. „Něco se ti zdálo.“

„Nezdálo. Ať se propadnu, jestli si vymýšlím. Chlap. V klobouku a plášti. Co když nás někdo sleduje?“

„Kdo?“

„Co já vím? Možná si na odměnu za loupežníky dělal zálusk i někdo další.“

„Blbost,“ uťal ho Korda, který mezitím přešel k hliněné pícce v koutě. Z podlahy shrnul stébla slámy a třísky, nacpal je do otvoru a zaškrtal ocílkou. „Vsadím se, že to byl pahýl stromu, nebo něco podobného. V lijáku a šeru se ti zdálo, že vidíš člověka.“

„Byl tam!“ trval Igrai na svém. „I tady tenhle ho viděl. Řekni jim to, smrade! Stál tam chlap.“

„Nevím určitě, co jsem viděl,“ pokrčil Vrabec rameny. „Vypadalo to jako postava v klobouku, ale kdo ví, jestli to bylo doopravdy.“

„Neříkal jsem to? Blbost.“ Korda foukl do pícky. Vyskočil prv-

ní plamínek. „Kdo by se tady v takovém psím počasí potloukal? Všechno živé se běželo schovat."

„Viděl jsem ho," frkl Igrai uraženě. „Věřte si, čemu chcete, ale někdo nás sleduje."

„Dej už s tím pokoj," obořil se na něj Gejza a čichl si k dolománu. Bál se, jestli mu příliš nepáchne od hnijících hlav.

Ve dveřích stojící Guláš očividně nebral Igraiovo tvrzení na lehkou váhu. Dlouho se upřeně díval přes vodní závěsy stékající z převislé střechy. Blesky vrhaly bledé světlo na svah s porubem i les za potokem, rozsévaly kmitavé stíny, měnily husté vodní provazce v proudy roztaveného kovu. Vítr kymácel větvemi, vířil listí, rozmetával chrastí.

Po zjevení nebylo ani vidu, ani slechu.

Když hejtman přivřel dveře a vrátil se dovnitř, v pícce už plápolal oheň. V jeho světle si lépe prohlédli prostornou místnost se špalky na sezení a dvěma prostými lůžky z chvojí. Vzadu byl o stěnu opřený stůl stlučený z prken a široké dřevěné kozy – popadli ho a postavili do středu místnosti. Prohledali police, nádoby a koše v koutech, ale nenašli nic k jídlu; rozepnuli tedy brašny a vytáhli skrovné zásoby.

Venku se setmělo. Hajduci žvýkali zbytky od včerejška a naklaněli čutory. Mokré svršky se sušily u pece. Bouřka nejdříve polevila, ale po čase se vrátila s ještě hrozivější blýskavicí. Liják podrážděně hučel, dokonce dostal posilu a na střechu i zápraží zaklepaly ledové kroupy. Ve srubu však bylo překvapivě sucho, svazky proutí propouštěly vodu jen tu a tam, škvíry mezi břevny byly dobře utěsněné.

„Na noc postavíme stráž," rozhodl Guláš.

„Proč?" ohradil se Gejza. „Snad jsi neuvěřil, že se tu potuluje mátoha v klobouku?"

Hejtman se na něj zamračil. „Právě sis vysloužil první hlídku."

„Kurva, proč já?"

„Protože mám toho tvého brblání už od rána plné zuby."

„Hrom do vašich matek!" zaklel Gejza a vstal od stolu. „Necháte mě celý den vláčet ty kebule, záda necítím, dolomán mi smrdí jako kozlí koule, a teď se mi odvděčíte takhle. Čertovo lejno na vaše hlavy!"

„A budeš hlídat venku," dodal Guláš s kamennou tváří.

„Vždyť je tam hotový konec světa! Mokro jako v mladé kundě!“

Hejtman zabodl zrak do valibukovy tváře. „Ty zbytky jídla nestály ani za děravý groš,“ řekl hrozivě. „Neuvaříme si ještě něco?“

Gejza polkl a ucouvl. „Vždyť už jdu.“

„Oči na stopkách. O půlnoci tě vystřídá Igrai. Ostatní chrápat, máme za sebou dlouhý den a zítra musíme co nejrychleji sejít z kopců a vyrazit k vacovskému přívozu.“

Hajduky nebylo třeba pobízet dvakrát – pití došlo a některým už padaly hlavy. Guláš a Korda obsadili pelechy z chvojí, ostatní se uložili kolem pece. Spoutané zajatce strčili do kouta vzadu, kde se srub nořil do svahu.

Vítr ustal, déšť polevil, prudké poryvy vystřídalo jednolité hučení. Igrai ospale zanotoval starou písničku:

Seděl jsem v arestě,
v prešpurském městě,
zalíbil se mi,
půjdu já tam ještě…

Ani nedokončil, hlas se mu vytratil.

Také Vrabce už přemáhala dřímota, když náhle ucítil dotek vdovina těla – v koutě bylo vlhko a chladno, přitiskla se k němu ve snaze podělit se o tělesné teplo. Nadechl se její vůně a krev mu vzkypěla. Musel se trochu odvrátit, aby neucítila to, co u mladíka jeho věku v tomto rozpoložení nevyhnutelně nastalo.

„Děkuji ti,“ šeptla.

Oči se mu rozšířily. Snad si nevšimla…

„Jako jediný ses mě zastal,“ dodala. „Před vlastními kumpány. I za cenu výprasku. Děkuji.“

„Kdybych věděl, že mě ta svině praští do hlavy, možná bych si to kavalírství rozmyslel.“

Tiše si odfrkla, nejspíš tlumila trpký smích. „To zřejmě napadlo většinu hrdinů, kteří za šlechetnost dostali bolestivou odměnu.“

„Hm. Že by?“ Obrátil k ní obličej. Skutečně se usmívala. „Myslíte, že si Hektor s Achillovým mečem v břiše pomyslel: *Zeus to spral, radši jsem měl dneska zajít s Andromaché na trh*?“

„Kdo ví.“ Zemanka pořád cenila zuby. „Znáš Homéra.“

„Kdo by ho neznal?“

„Zeptáme se hajduků? Anebo tvých druhů?“

„Tak ti už nikomu nic neřeknou.“

„Pravda. Jen mě zajímá, kde jsi získal takové vzdělání.“

„Doma. Od dědečka. On mě vychoval.“

„Nemáš rodiče?“

„Matka zemřela krátce po porodu.“

„To mě mrzí.“

„Byl jsem moc malý. Nepamatuji si ji.“

„A otec?“

„Ztratil se. Prý ho někde u Varadínu zajali Turci. Nejspíš už hnije v zemi.“

„Jsi urozeného rodu?“

„Zemanského. Měli jsme malý dvorec v Banských vrších.“

„Měli?“

„Vypálili ho martalovci.“

„A tvůj děda?“

„Ten se toho díkybohu nedožil. Zbyl mi jediný příbuzný – otcův bratr.“

„Neujal se tě?“

„Nechtěl jsem. Je to kněz,“ dodal Vrabec, jako by to vysvětlovalo vše.

„Postihl nás tedy podobný osud,“ hlesla vdova po chvíli. „A teď také sdílíme jednu svízel. Nečeká nás nic dobrého. Měli bychom s tím něco udělat.“

Vrabec ještě více ztlumil hlas. „Pomýšlíte na útěk?“

„Ty ne? Necháš se jako tele odvést na trh s otroky?“

„Co proti tomu zmůžeme?“

„Přemýšlím. Možná by se dala uvolnit jedna otep ze střechy, dírou vyklouzneme ven…“

„To už mě napadlo taky. Nesmysl. Uslyšeli by nás. Ať už spí jakkoli tvrdě, tohle by je probudilo. Déšť utichá, je slyšet každé zašustění.“

„Hm. Asi máš pravdu.“

„A nemůžete je…?“ Zarazil se.

„Co?“

„Hajduci říkali, že jste… vždyť víte.“

„Ale jdi. Ještě před chvílí jsem tě považovala za rozumného, vzdělaného mladíka. Uvěříš žvanění pověrčivých pitomců?“

„Máte pravdu. Promiňte."

„Vyznám se v bylinách a léčivých kamenech a umím trochu věštit z karet. To je všechno. Nedokážu uhranout ozbrojeného chlapa, aby odhodil železo a kňučel mi u nohou jako pes. Potřebujeme jiný plán. Nejdříve se zkusíme dostat z pout. Otoč se."

Poslechl. On měl ruce svázané za zády, ona před sebou. Cítil, jak se za ním posunula a šátrá prsty po uzlech na jeho zápěstích.

„Ale co potom?" ucedil Vrabec koutkem úst, zatímco se ohlížel na darebáky ležící mezi nimi a dveřmi srubu.

„Jedno po druhém."

Dlouhou dobu se mořila s provazem. Už si myslel, že se to nepodaří, když sevření náhle povolilo. Mladík zapáčil předloktím a vykroutil ruku z dvojité smyčky.

Snažil se ovládnout bušící srdce. S vdovinou pomocí si pouta stáhl i z druhého zápěstí.

„Teď se pomalu otoč," šeptla Juliana. „Rozvážeš ty mě."

„A pak?" zopakoval otázku.

„Zkusíme se zmocnit nějaké zbraně a dostat se ven."

„Co strážce před dveřmi?"

„Přitiskneme mu čepel k hrdlu, než spustí poplach."

„To nemůže vyjít. Oddělají nás."

„Máš lepší plán?"

Neměl. Obrátil se tváří k ní a zahákl jí prsty do pout. Netrvalo dlouho a mohla vytáhnout ruce z rozpleteného provazu. S úlevou si třela otlačená, místy až do krve odřená zápěstí.

„I když se dostaneme ven," šeptl Vrabec, „půjdou po naší stopě."

„Samozřejmě. Ale tma a počasí jsou na naší straně. Sejdeme z hor a pokusíme se co nejrychleji dostat ke křesťanským příbytkům. Možná nějaká novohradská vesnice..."

Něco zavrzalo. Vrabec znehybněl zády ke vchodu. Juliana vyhlédla přes jeho rameno a vytřeštila oči.

„Strážce," sykla.

Mladík se převalil na záda a ruce strčil pod sebe, aby to vypadalo, že je pořád svázaný. Koutkem oka zahlédl kolohnáta, kterému říkali Křivý Gejza. Patrně kvůli nějakému zranění měl jedno rameno výš než druhé a chodil shrbený. Zavřel za sebou a opatrně mezi spícími druhy prokličkoval k pícce.

„Zatraceně," vydechla Juliana.

Dřepící Gejza přiložil na oheň a chvíli natahoval ruce k plamenům. Potom se vztyčil a rozhlédl se po příbytku. Hajduci spali jako zabití.

Gejza se pohnul, ale ne ke dveřím. Kradmým krokem mířil dozadu, do kouta se zajatci. Vrabec postřehl jeho zvětšující se siluetu a rychle zavřel oči.

Hrbáč se zastavil u Gulášova lůžka. Hejtman spal s dlaní na rukojeti šavle a zjevně nevěděl o světě – z hrdla se mu dralo pravidelné, táhlé chrápání.

Gejza se šoural dál. Vzadu byl nižší strop, musel se shrbit víc než obvykle.

Vrabec předstíral, že spí. Slyšel Julianu, jak se snaží ovládnout zrychlený dech. Příliš se jí to však nedařilo. V poslední chvíli si přehodila přes zápěstí provaz, ale jestli se zloduch podívá lépe...

„Hezká panička," zafuněl Gejza a klekl si k ní. Pod jeho dotekem sebou škubla a otevřela oči, jenže hajduk jí rychle přitiskl dlaň na ústa. „Pssst. Nic se neboj. Jen se trochu přitulím. Zahřeju tě. Pohladím. Takové šumné vdovičce určitě schází chlapský dotek."

Ani nemukla, jen na něj vyděšeně zírala. Svalil se za ni, popadl ji, přitiskl si její zadek k rozkroku, zašátral po ňadrech.

„Nejsem špatný chlap," funěl do jejích rozcuchaných vlasů. „Nebude to bolet. Jen se trochu pomuchlujeme. Na chvíli ti rozvážu ruce..."

Sáhl jí na zápěstí. Vzápětí se nadzvedl a překvapeně zvedl uvolněné provazy.

„Ty čarodějnice, jak ses..."

Vrabec se k nim prudce otočil. Gejza na něj vyvalil oči. Juliana se rychle odtáhla a vší silou udeřila pěstí za sebe, do hajdukových slabin. Křivý zaskučel a zkroutil se. Vrabec toho využil, natáhl se přes vdovu a z pochvy u hajdukova boku vytrhl kinžál, ukořistěný nebo koupený od nějakého mohamedána.

Hrbáč v záblesku duchapřítomnosti zvedl ruku proti bodající čepelí. Prošla mu předloktím.

„Svině!" nalezl Gejza hlas.

Juliana se s kvílením vymanila zpod zápasících mužů a vyskočila na nohy.